

وضعیت تولید روغن زیتون در ایتالیا

زیتون بعنوان نماد فرهنگی و مذهبی در ایتالیا، یکی از تولیدات بسیار قدیمی در این کشور محسوب می شود. این کشور بعد از اسپانیا و قبل از یونان بعنوان دومین تولید کننده زیتون در دنیا به شمار می رود. این سه کشور بیش از 75 درصد روغن زیتون دنیا را تولید می کنند. گزارش زیر در چند بخش اهمیت این محصول کشاورزی در ایتالیا و نقش این محصول در روابط دو کشور را مورد بررسی قرار می دهد:

الف: وضعیت کلی تولید روغن زیتون

سه کشور عمده تولیدکننده روغن زیتون در جهان، اسپانیا، ایتالیا و یونان هستند. عمده تولیدات ایتالیا در مناطق جنوبی و مرکزی این کشور متمرکز می باشد بگونه ای که از 1700 هزار هکتار (در مقایسه با ایران به میزان 103 هزار هکتار) ، حدود 80 درصد باغات زیتون در جنوب این کشور متمرکز می باشد. منطقه پولیا با 37 درصد کل تولیدات در مقام اول تولید زیتون قرار دارد. استان های کالابریا (33 درصد)، سیسیل (10 درصد)، کمپانیا (6 درصد)، ساردینا، توسکانی و لاتزیو هرکدام 2 درصد تولید زیتون ایتالیا را برعهده دارند.

بخشی از زیتون حاصله از 250 میلیون اصله درخت این کشور به صورت کنسروی تولید و صادر می شود. بخشی نیز بصورت روغن به صورت روغن اکستراویرجین *extra virgin* ، ویرجین و پومیس (روغن حاصله از تفاله زیتون) عمل آوری می گردد.

در سال جاری زراعی (2015/16) بدلایلی از جمله خشکسالی طولانی که هنوز هم ادامه دارد و آفت هایی که به برخی از باغات زیتون وارد شده است، تولید زیتون و بالطبع روغن زیتون با 38 درصد کاهش مواجه شد. در عوض تولید زیتون و روغن آن در اسپانیا و ترکیه دارای افزایش بوده که در سال 2015 معادل 3.2 میلیارد یورو درآمد داشته است. استان لاتزیو بیشترین کاهش تولید را داشت.

وضعیت تولید روغن زیتون در ایتالیا

این صنعت توانسته است از طریق 3300 شرکت، 13 هزار نیروی کار را مشغول نماید که ارزش افزوده ای به میزان 8.3 میلیارد یورو ایجاد می کنند. از این میزان بیش از 3 میلیارد یورو صادر می شود.

تولید روغن زیتون در ایتالیا	
2014	463 هزارتن
2015	350 هزارتن

ب: صادرات روغن زیتون ایتالیا به جهان

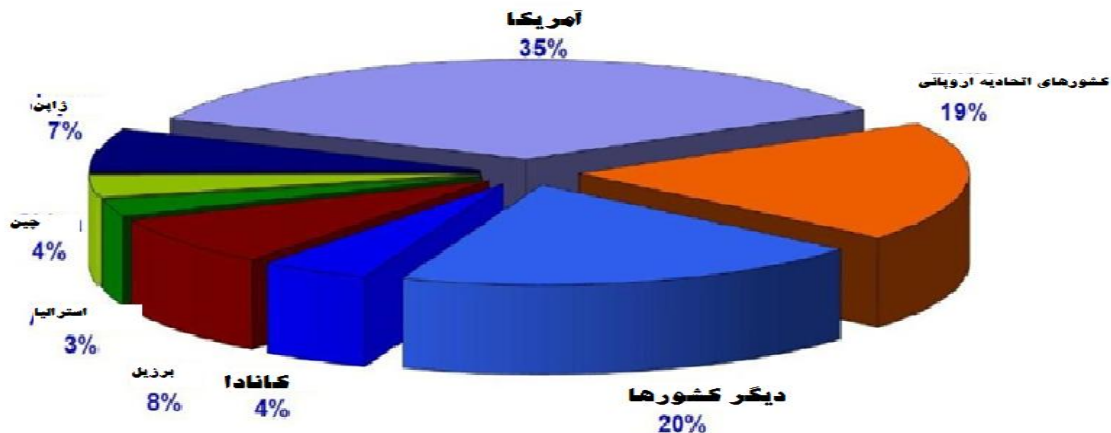
ایتالیا همزمان بعنوان یکی از واردکنندگان و صادرکنندگان روغن زیتون از/به جهان شناخته شده است. این کشور بخش اعظمی از واردات را دوباره بسته بندی و در بازارهای جهانی به نام خود عرضه می کند. در برخی از گزارشها آمده است که این کشور نزدیک به 40 درصد روغن زیتون وارداتی خود را از اسپانیا وارد و تحت نام و برند ایتالیایی صادر می کند.

براساس آمار اتحادیه زیتون ایتالیا واردات این کشور در سال 2015. از 123 هزار تن به 132 هزارتن افزایش یافت اما در همین سال صادرات از 69 هزارتن به 58 هزارتن رسید.

یکی از مهمترین روغن های صادره از ایتالیا، روغن با کیفیت اکستراویرجین می باشد. باتوجه به مشکلاتی که در سال گذشته در بازرسی های کیفی انجام شده و صادرکنندگان ایتالیایی به قلب در صدور این محصول متهم شدند، ارزش صادرات این محصول بسیار پائین آمد. جدول زیر میزان بازارهای ایتالیا در مناطق و کشورهای عمده جهان را به تصویر می کشد.

وضعیت تولید روغن زیتون در ایتالیا

واردات کشورهای جهان از ایتالیا
2014/15

بر اساس آمارهای جدید، ایالات متحده علیرغم کاهش 20 درصدی صادرات (از 15 هزار تن به 12 هزار تن) همچنان بعنوان بزرگترین بازار روغن ایتالیایی به شمار می رود. از نظر ارزشی چین با 63 درصد کاهش، بزرگترین سقوط صادرات زیتون این کشور به خارج و بدنبال آن کانادا با 33 درصد و انگلیس با 32 درصد می باشند. در عوض صادرات روغن های حاصله از تفاله زیتون افزایش یافت.

واردات روغن زیتون 2015/16	صادرات روغن زیتون 2015/16
66 هزارتن	219 هزارتن

ج: شرکت های مهم ایتالیائی در بخش تولید و صادرات روغن زیتون

Bunge Italia Spa,
Olive-italiane- EGO Cereal Docks Spa
Unigrà Srl,
Carapelli Firenze Spa,
Casa Olearia Italiana Spa,
Tampieri Spa,
Società per azioni Lucchese,
Castel del Chianti Spa
Oleificio Medio Piave Spa,
Industria Olearia Biagio Mataluni,
Oleificio Zucchi Spa,
Olitalia Srl, Fratelli Carli Spa,
Fiorentini Firenze Spa,
Monini Spa,
Farchioni Oli Spa
Pietro Coricelli Spa
Costa d'Oro Spa, Olearia De Santis Spa
CSM Italia Srl

د: روابط با ایران و فرصت های احتمالی

گردش تجاری میان ایران و ایتالیا در سال 2015 به یک میلیارد و پانصد میلیون یورو بالغ گردید. براساس اعلام سایت اخبار کشاورزی agronotizie ، در حدود 80 درصد صادرات ایتالیا به ایران را محصولات صنعتی و 20 درصد آن متعلق به بخش کشاورزی می باشد. در چارچوب این 20 درصد، در حدود 15 درصد از صادرات ایتالیا به ایران را روغن زیتون تشکیل می دهد. این بخش به همراه 13 درصد خوراکی و دیگر روغن های گیاهی ، سهم قابل توجهی بشمار می رود.

به زعم این کشور ، جمعیت جوان ایرانی و سبک زندگی غربی آنها و تبلیغاتی که در خصوص زندگی مدیترانه ای به

وضعیت تولید روغن زیتون در ایتالیا

راه افتاده است، ایران را بعنوان یکی از بازارهای مصرف مواد کشاورزی این کشور تا 5 سال آینده تبدیل می نماید.

با این حال صادرات روغن زیتون به ایران از چند فاکتور موثر و یا چالش عمده تحت تاثیر قرار می گیرد:

اولین چالش این قسمت، نوساناتی است که در قیمت این ماده خوراکی بوجود می آید. قیمت این ماده خوراکی با توجه به کاهش/افزایش تولید در کشور مبدا (ایتالیا) تعیین می شود و اگر این کاهش/افزایش با نوسانات قیمت ارز در داخل ایران همراه شود، تاثیر زیادی بر کاهش/افزایش واردات ایران از ایتالیا خواهد گذاشت. بعنوان نمونه در سال جاری تولید روغن زیتون در ایتالیا با کاهش 37 درصدی مواجه بود که قیمت آن را افزایش داد. بالطبع گران تر شدن این محصول برای بازار ایران ناخوشایند خواهد بود.

دومین چالش یا فاکتور موثر را می توان در کیفیت این محصول دانست. در سال 2015 صادرات روغن زیتون به آمریکا بعد از شکایت بسیاری از مصرف کنندگان امریکائی، با بحران مواجه شد. پس از بررسی و شکایت شهروندان امریکائی مشخص شد کیفیت روغن با خلوص بالای ایتالیائی (اکسترا ویرجین extra virgin) به این کشور جعلی بوده است و برخی از شرکت های ایتالیائی با آمیختن روغن کم کیفیت اسپانیائی و یونانی و روغن های اکستراویرجین ایتالیائی، آن را به قیمت بالا در بازارهای آمریکا عرضه می کنند. شرکت هایی چون Bertolli، Colavita، Filippo Berio، Newman's Own، Safeway، Star، Whole Foods، Rachel Ray، Pompeian، Carapelli، Mezzetta، Mazzola تحت بازرسی قرار گرفتند.

با توجه به اراده ای که در برخی شرکتهای ایتالیائی برای فروش روغن های بدون کیفیت یونانی و اسپانیائی وجود دارد و ضرورت اعمال نظارت دقیقتر در ایران و سودجویی برخی از فروشندگان دو طرف این امر می تواند بازار ایران را تحت تاثیر قرار دهد.

سومین فاکتور، قاچاق این محصول از مرزهای بدون کنترل می باشد. بسیاری از محصولات می تواند از طریق کردستان عراق

وضعیت تولید روغن زیتون در ایتالیا

وارد کشور شود. عدم کنترل مرزها به قاچاق چشمگیر روغن زیتون یاری می‌رساند. اکثر روغن‌های قاچاق از نوع کم کیفیت می‌باشد که از تفاله زیتون گرفته می‌شود. این روغن‌ها که با قیمت نازل خریداری می‌شود به اسم روغن با کیفیت سه یا چهار برابر به فروش می‌رسد.

به گفته مسئولان امر با توجه به نیاز 16 تا 20 هزارتنی روغن زیتون در کشور و تامین تنها 50 تا 60 درصد آن از طریق تولید داخلی و واردات قانونی، بنظر می‌رسد بخشی از 5 تا 7 هزار تن روغن زیتون به شکل قاچاق وارد کشور می‌شود.

خشکسالی و آفت محصولات کشاورزی در ایتالیا و اروپا نیز از دیگر مسائلی است که بر بازار ایران سایه می‌اندازد. باتوجه به کاهش تولید زیتون در اتحادیه اروپایی در سال جاری و سیاست این اتحادیه برای حمایت از دولت جدید تونس از طریق برقراری معافیت‌های گمرکی بر واردات زیتون و روغن این کشور، این امر باعث ورود محصولات شمال آفریقا به کشور از طریق ثالث می‌شود.

منابع:

سایت‌های شورای بین‌المللی زیتون، اتحادیه زیتون ایتالیا، آگرونوتیزو و siciliaagricoltura.it